

... IN SEM
PRIŠLA V
PORABJE

str. 3

... NAŠ
GÖZÖŠ
ŽE TA PATA-
LEJSKA

str. 6

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 28. januarja 1993 • Leto III, št. 2 • Cena 10 forintov

KOŠIČ MED NAMI

Sobota, 16. januarja 1993, bo ostala tistim, ki smo obiskali Gornji Senik, v prijetnem spominu. Bil je bolj pomladni kot zimski dan, bil je dan, posvečen Jožefu Košiču in porabskim Slovencem. Bil je dan, ko sta se prepletali preteklost in sedanost in se spogledovali z bodočnostjo, morda tudi tako, kot je v svoji Odi leta 1813 zapisal Jožef Košič: "Če pesnik molči, rojak naj guči!" Za dogajanje je poskrbelo Slovensko društvo iz Budimpešte.

Jožef Košič se je rodil v Bogojini 9. oktobra 1788, bogoslovje je končal v Sombotelu in najprej kaplanoval v Beltincih. Župnik na Dolnjem Seniku je postal 1816. leta, na Gornjem Seniku pa 1829, kjer je ostal do svoje smrti, 26. decembra 1867. V čem je njegovo temeljno poslanstvo, lahko spoznamo iz knjige Življenje Slovencev med Muro in Rabo. Urednica knjige (izbor del sta pripravila dr. Vilko Novak in Stjepan Lukač) Marija Bajzek je v uvodu zapisala: "Pred vami so izbrana dela Jožefa Košiča. Ta gornjeseniški duhovnik je slovenstvu zapustil duhovno dediščino, na katero smo lahko tudi danes ponosni... S tem izborom smo vam želeli približati njegovo večdesetletno ustvarjanje, poglede na lastni narod, njegovo zgodovino, jezik in šege. Ustvarjal je in

bodril Slovence med Muro in Rabo, kjer so slovenski narod, jezik in kultura doživljali vseskozi številne težke preizkušnje in se soočali z vprašanjem: biti ali ne biti. Svoja dela je nemenil ljudem iz svojega okolja, za njihov vsestranski razvoj, vendar Košičeve misli segajo čez prekmurske meje in so enakovredne tistim, ki so tisti čas nastajale po drugih delih slovenskega ozemlja."

Še podrobneje je Košičevo življenje in delo predstavil doktor Vilko Novak.

Člen med preteklostjo, sedanostjo in bodočnostjo predstavlja "Košičev sklad", ki so ga ustanovili na Gornjem Seniku, vodil pa ga bo direktor slovenske televizije

Janez Lomberger. Med cilji, ki so si jih zapisali v ustanovni listini, je na prvem mestu podpora slovenskim dijakom in odraslim na Madžarskem pri izobraževanju v materinem jeziku, zanimiv pa je tudi triletni program dela, v katerem je za letošnje leto zapisana naloga, da bodo organizirali slovenski verouk v vsaki slovenski vasi.

Na gornjeseniški prireditvi se je zbralo mnogo domačinov, gostov iz Železne županije in drugih krajev na Madžarskem in seveda iz Slovenije. Na pokopališču so se poklonili spominu Jožefa Košiča pa tudi oriljubljenega, pred leti umrlega duhovnika, Janoša Kiharja. Ali bo ta spomin kaj spremenil razmišljanja,

predvsem pa dejanja, da bi dobili na Gornji Senik stalnega slovenskega duhovnika, je seveda težko reči. Za vse pa je bilo nadvse prijetno srečanje s slovenskim duhovnikom Štefanom Šomenekom, ki že nekaj desetletij župnikuje v Nemesapátiju v Zalski županiji. Na vprašanje, ali bi se bil pripravljen vrniti na Gornji Senik, je dejal nekako takole: Rad se vračam v Porabje, toda desetletij, ki sem jih preživel v svoji fari, ne morem pustiti tam. K temu lahko pripišemo le: Škoda! Sveta maša v gornjeseniški cerkvi pa je bila darovana v spomin Janošu Kiharju. Seveda za prijetno spremembo, v slovenskem jeziku.

Gornji Senik je dihal in živel slovensko. Vrstili so

se pogovori med ljudmi, ki se pogosteje ali redkeje srečujejo, našli so se znanci iz Porabja in Goričkega - tudi po zaslugi lani odprtega prehoda. Za enkratno razpoloženje je poskrbel tudi slovenski pevec, Beltinčan Vlado Kreslin. Skoraj toliko kot on so peli tudi njegovi poslušalci. Za konec torej koncert Vlada Kreslina v domačem kulturnem domu.

Zapisi smo, da je prireditve uspešno organiziralo Slovensko društvo iz Budimpešte, kar je vneslo nekaj nelagodja, ki ga je poročevalec Republike opisal: "Sklop Košičevih prireditev je Slovensko društvo iz Budimpešte izpeljalo brez sodelovanja Zveze Slovencev na Madžarskem, ki naj bi bila nekakšna krovna organizacija. Tako smo po ustanovitvi Vendske zveze v Porabju spet pričela novi delitvi in nasprotjem, ki slabijo številčno že tako majhno narodnostno skupnost." **P o d p r e d s e d n i c a** Slovenskega društva in "duša" prireditve Marija Bajzek pa je v pogovoru za radio Slovenija med drugim rekla: "Rada bi poudarila, da tu ne gre za nobeno tretjo stran, ampak želimo podporo z vseh strani. Mi nimamo tretje poti, mi smo tudi v Budimpešti Slovenci."

OČE IN SIN

Pred dnevi so prijeli Ivana Szűrösa, sina podpredsednika skupščine Republike Madžarske, Mátyása Szűrösa. Pri do zdaj neznanem sinu znanega očeta so našli veliko količino streliva - zlasti za težke mitraljeze - in razstreliva - različne granate. Razen tega so detektivi v stanovanju v bloku v Debrecenu zasegli tudi kakih 50 litrov živega srebra. O Ivanu so varnostni organi tudi prej že vedeli, da ga redno obiskujejo neki ljudje iz držav bivše Sovjetske zveze, in večkrat celo pri njem prespijo. H kriminalistični plati stvari spada še tudi nek drug moment - zanimiv zlasti za policijo -, namreč da so v okolici tega stanovanja nedavno ubili nekega človeka, ki se je ukvarjal s kopiranjem video kaset, in sumijo, da je bil morilec ruski ali ukrajinski državljani. Na kratko toliko o kriminalistični plati in politični pikantnosti te zadeve. Vendar mene osebno, bolj kot ta stran, zanima človeška razsežnost te afere.

Oče, podpredsednik parlamenta je med drugim izjavil naslednje: "Hudo moralno in etično breme nosim na svojih ramenih, toda kot ne more odgovarjati moj sin za moja dejanja, tudi jaz ne morem odgovarjati za dejanja svojega odraslega sina... Po vsem tem, kar se je zgodilo - čeprav gre za mojega lastnega otroka, in vem, da so moje besede prehude -, toda s sinom Ivanom nočem imeti več nobenega opravka, s svojim dejanjem je dokončno odrinil svoje starše od sebe..."

Oče, Mátyás Szűrös, je precej popularen na Madžarskem še tudi danes, kljub temu da je svoj čas bil sekretar Centralnega komiteja MSDP.

Vendar je bil med reformisti, ki so odigrali pozitivno vlogo pri prehodu na nov politični sistem. Bil je tudi prvi skupščinski predsednik R Madžarske. Na tem svojem položaju je bil on celo tisti, ki je oklical republiko. Njegove politične in človeške vrline priznava večina njegovih političnih nasprotnikov. Seveda tisti drugi, verjetno manjši del, ga že vse skozi hoče oblatiti. Verjetno zavoljo tega, ker je v opoziciji in član Madžarske socialistične stranke. O članih le-te bi grobo lahko rekli, da so bivši komunisti reformisti, ki so v bistvu razbili državno partijo, in niso taki kot nekateri današnji bahaški tipi, namreč za njihova danes opevana, herojska dejanja svoj čas živ krst ni slišal.

Vendar sem rekel, da me bolj zanimajo človeške dimenzije. Namreč to, kam nas v tej nesrečni srednji in vzhodni Evropi vodi naša politična in drugačna zaslepljenost. Različne ideologije - idiotologije. Sam poznam veliko ljudi, ki so bili prej pravi prijatelji, danes pa so pravi sovražniki. Ker je ta v tej stranki, tisti v oni. Ta beli, on črni, tretji rdeči. Takorekoč je vsakdo sumljiv vsakomur. Ali res ni mogoče, da bi ljudi vrednotili po njihovih človeških in strokovnih

sposobnostih, ne pa po strankarski pripadnosti? Ali realno gledano zares ni mogoče verjeti, da sta nekdanja tim. bratstvo in enotnost - pa četudi nekoliko zlagana - bila vseeno več vredna, kakor pa tisto, kar se danes dogaja v Bosni in Hercegovini? Ali ni skrajni čas, da se v tem zakletem vzhodnem bloku že enkrat streznimo?

Seveda ne vem, kaj je bil Ivanov pravi vzrok, da je pustil svojega častivrednega očeta v taki brozgi. In to ne prvič, saj je očetu, sekretarju CK, lepo kašo skuhal tudi takrat, ko je še v lepih starih socialističnih časih na skrivaj "disidiriral" v tujsko legijo. Gre verjetno za nekakšno kljubovalno maščevalnost zaradi politične preteklosti očeta. Verjetno že tudi samo ime mlajšega sina, za madžarske pojme izrecno rusko, kaže nekakšno nekdanjo privrženost očeta tistemu, čemur se je reklo socializem.

Pa vseeno, Ivane, ali misliš, da je sodelovanje z ruskim podzemljem res bolj perspektivno, kot je bil ruski socializem? Ali si še vedno prepričan, da je bil tvoj oče tak velik gavnar? Kaj pa, če se ti vseeno bolj motiš kot nekoč on? Razmisli malo o teh stvareh, saj boš verjetno imel dovolj časa za razmislek.

Fr.M.

V PRIČAKOVANJU NOVE VLADE

Dober mesec po opravljenih volitvah v Sloveniji se je novi parlament konstituiral, izvolil svoje vodstvo in predsednika vlade, v kratkem pa pričakujemo dokončno odločitev o sestavi nove vlade.

Na svojem prvem zasedanju je novi parlament po pravih sodobne parlamentarne demokracije najprej izbral svoje vodstvo: za predsednika Državnega zbora je bil izvoljen mag. Herman Rigelnik, za predsednika Državnega sveta pa dr. Ivan Kristan. Zaprisegel je tudi Milan Kučan kot predsednik Republike Slovenije.

Na drugem zasedanju pa je državni zbor najprej obravnaval in sprejel novi zakon o vladi. Namesto dosedanjih 24 ministrov, 3 podpredsednikov in predsednika vlade, ima odslej nova vlada samo 15 ministrov, 2 ministra brez resorja in predsednika vlade. Skladno z ustavo je predsednik Republike Milan Kučan po posvetovanjih s predsedniki političnih strank in vodji poslanskih klubov predlagal za mandatarja za predsednika nove vlade dr. Janeza Drnovška, predsednika Liberalno-demokratske stranke, ki je na volitvah dobila največ glasov volilcev. Po predstavitvi programa vlade je Državni zbor dr. Janeza

Drnovška izvolil za predsednika vlade, le-te pa mora v 15 dneh predložiti v potrditev Državnemu zboru sestavo nove vlade.

Pogajanja, dogovori in kupčije v sestavi nove vladne koalicije trajajo že vse od volitev. Tako je mandatar povabil k sodelovanju pri sestavi vlade pet parlamentarnih strank od osmih, kolikor jih sestavlja Državni zbor. Volilni izidi so namreč pokazali možnost tako velike vladne koalicije treh največjih parlamentarnih strank (Liberalno-demokratske stranke, Slovenskih krščanskih demokratov in Združene liste), levosredinske vlade ali desnoredinske koalicije. Po daljših zapletih in taktiziranjih bodo jedro nove vlade sestavljali Drnovškovi liberalni demokrati in Peterletovi krščanski demokrati, stranki pa sta že podpisali koalicijsko pogodbo. V vladno koalicijo so povabljeni še Združena lista, Demokratska stranka in Socialdemokratska stranka. Tako vse kaže, da bo oblikovana nova vlada dveh največjih strank skupaj s še nekaterimi manjšimi - torej nekje med vlado narodne enotnosti in manjšinsko vlado Liberalnih demokratov in Krščanskih demokratov. Doslej je jasno le to, da bosta v opoziciji Slovenska ljudska stranka in Slovenska nacionalna stranka ter da se ministrski stolčki že delijo in izbirajo.

Vse kaže, da bo do konca januarja nova vlada končno izvoljena. Sicer pa je že skrajni čas. Državljeni Slovenije v čudeže ne verjamejo, z visoko volilno udeležbo na volitvah pa so jasno opozorili, da od novega parlamenta in vlade pričakujejo spremembe in boljše življenje.

Geza Bačić

... IN SEM PRIŠLA V PORABJE

Ob mojem prvem, samo informativnem, obisku Porabja konec oktobra lanskega leta sta me prijazno sprejela hladni dež in megla. To ni dobro znamenje, sem pomislila. No, že na gornjeseniški šoli, kjer so mi okvirno predstavili svoje delo in izrazili pričakovanja in želje v zvezi s poslanstvom slovenskega lektorja, sem šele dojela, v kaj se podajam.

Porabje. Svet, o katerem sem vedela prav malo, skoraj nič. Nekakšen otok sredi oceana, sicer daljen, a vendar zanimiv in poln izzivov. In v žilah tega otoka sem zaslutila slovenstvo, čeprav prtajeno in tipajoče, slovenstvo, ki je v teh krajih bilo desetletja uspravano in obdano z bodočo žico. Prepletenost treh kultur in jezikov, izmed katerih pa je slovenski bil najmanj atraktiven, je prav tako opravila svoje.

Začela sem torej spoznavati ta svet, se vživljati vanj in iskati njegove pozitivne vrednote. Razmišljam o novem času, novem svetu, ki je pometel na smetišče zgodovine stare bogove, novih pa še nima. Čas demokracije je popisal že gore papirja, izmislil nova pravila igre. Pišejo se novi manjšinski zakoni, potrjujejo meddržavni sporazumi, odpirajo mejni prehodi, v mračnih obmejnih gozdovih poleti lahko nabiramo gobe, stranke v parlamentu tekmujejo, katera bo manjšinam obljubila več... Kaj pa ljudje??

Ekonomska kriza, borba za golo preživetje, je tudi v teh krajih vtisnila močan pečat. S te perspektive se ohranjanje slovenskega jezika in kulture ljudem ne zdi pomembno. A večina slovenskih ljudi prav-

zaprav sploh ne pomisli na dejstvo, da so njihovi upi na zaposlitev v podjetjih, še posebej tovarnah s tujim kapitalom, ostali le sanje, kajti tujci zaposlujejo le izbrance. In porabski človek je tako spet bil izigran.

Slovenija, moja draga domovina, ki se je uspela iztrgati iz krempljev balkanskega kaosa, je mlada, a ponosna država, trdno odločena, da z vztrajnostjo in pridnostjo svojih državljanov stopi na pot blagostanja. Nikoli ne bo pozabila na svoje ljudi, ki so jih politične meje ločile od matične domovine. Ohranjanje slovenskega jezika in kulture, prebujanje in utrjevanje narodne zavesti med ljudmi v zamejstvu je njena pomembna skrb.

Blagoglasno porabsko narečje, ki je s svojimi globokimi koreninami tesno povezano z matično domovino Slovenijo, žal porabski ljudje vedno manj govorijo, posebej najmlajši. Znanje jezikov je bogastvo, ki nam ga ne more nihče vzeti. V sodobnem svetu, modernih komunikacijskih sistemih, je to še posebej pomembno. Vemo pa tudi, da se jezikov najlažje naučijo prav otroci, zato je res žalostno, da jih starši prikrajšujejo za to znanje, ki bi ga v rosnih letih osvojili mimogrede.

In v pedagoškem delu? Težko je sicer nadomestiti v vrtcu in šoli vse, kar je bilo v družinskem okolju zamujenega, a marsikaj bi se dalo storiti. Začeti moramo z delom v vrtcu. Tam otroci mimogrede osvojijo nove besede, z nenehnim ponavljanjem in utrjevanjem le teh, rabo v različnih govornih situacijah, pa se njihovo znanje jezika širi in pogloblja.

Seveda so ključni dejavniki pri tem jezikovno usposobljene vzgojiteljice, ki bi s strokovnim pedagoškim pristopom znale to doseči. Vsekakor me na tem področju čaka obilo dela, vem. Le obojestransko zaupanje mora biti.

Šola je drugi ključni dejavnik, ki bi moral učencem nuditi jezikovno znanje na njim primernem nivoju, vendar temu ni tako. Šolska zakonodaja je doslej predpisovala učni načrt, ki se zdalec ni odrazil jezikovnega znanja osnovnošolskih otrok, tudi učbeniki nastajajo v kabinetih in niso nikakor primerni in prirejeni nivoju znanja jezika. Učitelji pa so ob vsem tem popolnoma zgubljeni in le redki so, ki najdejo pravilne poti iz teh zagat. Vsekakor pa bi se slovenska beseda lahko slišala tudi izven učilnic, v zbornicah, na hodnikih, v njihovih družinah (ne trdim, da se pri redkih izjemah ne). Tudi to bi bil korak v pozitivno smer.

Poskušam nekako opredeliti svoje poslanstvo tu v Porabju, poposkušam zaživeti, zadihati, začutiti ta svet in razumeti. Marsikaj razumem. Vem, da je težko in da sem še premalo časa tu, da bi mi v celoti uspelo. Moji cilji in nameni so jasni, potrebujem le vaše zaupanje.

Ko stopam v razrede in se vame zazrejo zvedave otroške oči, ko tem rado vednim malim glavicam poskušam pojasniti, kdo sem in zakaj sem jih obiskala, ko vidim plaho odobravanje na njihovih obrazih, mi je toplo pri duši.

Slovenski jezik v Porabju ne sme umreti!
Valerija Perger

PISMO IZ SOBOTE

INSPIRACIJA

Inspiracija je čudna reč. Ne mislim tou, ka ta reč pomejni, liki tou, kak je, gda té reči nemaš. Vsi znamo, ka brez inspiracije nejde. In ge sam gnes čista brez inspiracije pa pojma nemam, o čem bi vam piso. Velka nevola. Mam volou, ne vem pa, kama z njou. Čisto sam že vkraj. Če bi biu automehanič, vrejdi, lego bi pod auto pa bi šrafjo. Če bi biu kmet, tak ne bi meo časa brodit, če mam inspiracijo ali je nemam. Gda bi krave pa svinje začale nevolu delati, bi mogo včas leteti pa njim dvorit. Plibanoš tudi nema kakšnih velikih problemov. Če inspiracije gli nema, odpre svoje knjige pa te že kaj voprešte.

Tak me že neka dni drži, neka glavou vkiuper stiskavle pa ne popisti, ka bi mi bar neka malo fudnolo v glavou. Zovem padare, če bi mi steri znao pomagati, zovem telefonske informacije, iščem po knjigaj, po kiklej doma pa po varaši, spitavljen ljudstvo na cesti, pa me čudno gledajo, gor obračan kante za smeti, poslušam radijo, gledam televizijo, bulim v kmico, dapa nika. Eden velki nika. Gda sam biu že čista vkraj, pa sam že na najjuše brodo, sam se spoumno na ednoga pajdaša, ka sva že dugo, dugo nej vkiuper bila. S tem pajdašom sva svoje cajte dosta vkiuper bila, kak se tomi pravi, kak rit pa lače. Vó sam ga zisko pa njemi o svojij nevoluj vse vóovado. Dugo mi je nika čednoga nej znao pravit. Že sam mislo, ka tudi moje poslegnje viupanje doj vgasne, vej sam se od prejšnjih lejt dobro spomino, ka je skouz znao pravo reč na pravo mesto spraviti. Ške

skouz sva sedela tam v njegoví sobi pa vlačila cigaretlin za cigaretlinom, ka so sousedje že škelli gasilce zvati. Naidnouk pa gor stane pa mi pravi, odi, dejva. Pa sva šla. Nika je nej gučo, samo šou je, ge pa kak kakšen siromaček za njim. Naignouk se stavo pod tablo, na steroj piše Krčma pri zeleni kobili. Stoupila sva notri, se rejndno po moško spravila za šank in že je biu pred nama liter vina. Te vidite je končno usta oupro.

"Pajdaš moj, gda nede pa nede, je najboukše, ka se rejndno doj napiješ pa sploj ne brodiš o tom, ka ti nede."

Tak je pravo, naroučo novi liter, ge sam več nej nika brodo o tom mojom velkom problemu. Pila sva pa pila, litri so odili kak soldatke, maligani pa punili oči, ka sva bila že vse skuznativa. Ne vem več, kak sam domou prišo. Znam pa jako dobro, kak sam se gnes gor obujdo. Glavou sam takšo meo, ka sam kumaj skouz dveri prišo, gda sam pa v sunce pogledno, sam pa mislo, ka mi oči vóozgorijo. Pomali sam se te že nekak k sebi spravo, se seo za mizo, dau paper pred sebe pa si mislo, ka de zdaj pač nekak šlo. Dapa, nika. Eden velki nika. Nikšna pametna reč je nej spadnola na tej bejli flek, steri se še skouz prazen svejti pred menov. Mogouče tou, ka se doj napiješ mojomi pajdaši rejsan pomaga, ka najde zgiubleno inspiracijo. Ge sam je nej najšo. Vse, ka sam od iskanja inspiracije tam za šankom v Krčmi pri zeleni kobili doubu, je eden velki, grozno velki maček pa prazna žepka.

MIKI

OD SLOVENIJE..

Nova vlada

Slovenija je dobila novo vlado. V njej bo sedelo 15 ministrov. Predsednik vlade je postal dr. Janez Drnovšek. Njegovi ministri so iz Liberalno-demokratske stranke (4), izmed Slovenskih krščanskih demokratov (4), iz Združene liste (4), iz Socialdemokratske stranke (1), in Zelenih (1). Minister za zunanje zadeve in hkrati podpredsednik vlade je Lojze PETERLE (SKD), minister za notranje zadeve Ivo BIZJAK (SKD), minister za finance Mitja GASPARI (brez stranke), minister za obrambo Janez JANŠA (SDSS), minister za ekonomske odnose in razvoj dr. Davorin KRAČUN (LDS), minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks TAJNIKAR (ZL), minister za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Jože OSTERC (SKD), minister za promet in zveze Igor UMEK (SKD), minister za pravosodje Miha KOZINC (LDS), ministrica za delo, družino in socialne zadeve Jožica PUHAR (ZL), minister za znanost in tehnologijo dr. Rado BOHINC (ZL), minister za okolje in prostor Miha JAZBINŠEK (LDS), minister za kulturo Sergij PELHAN (ZL), minister za šolstvo in šport dr. Slavko GABER (LDS) in minister za zdravstvo dr. Božidar VOLJČ (Zeleni).

Stavke

V prehodnem obdobju, ko se je mandatar trudil, da bi sestavil kolikor toliko močno vlado, pa so se po Sloveniji zvrstile nekatere stavke. Nekateri pa so z njimi samo grozili. V zadnjih dneh so bili najbolj vztrajni delavci Slavnik, prevozniškega podjetja z Obale. Delavci so večkrat protestirali po Kopru, Izoli in Piranu, zaprli so tudi glavno cesto, ki vodi v Ljubljano. O svojih problemih pa so spregovorili tudi na shodu pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani. In kaj je razlog stavke? Kot v mnogih primerih, so tudi v tem preizkušnji plače, pa še te so v zadnjem obdobju dobivale zelo neredno.

MI SLOVENCİ, MI SE NE PODAMO... (2)

ČUŠI, VINDIŠI, VENDI

Zdaj mi ne pride vse na pamet, kak vse so se mi conali moji vogrski šaulski kolejgarge v 50-aj, 60-aj lejta - samo zato, ka me je slovenska mati rodila. Štirinajst lejta sam biu star, gda sam kraj od rojstnoga kraja prišo, pa sam bliuzi 200 kilomejtarov daleč živo v enom internati, med svojimi vrstniki. Nigdar mi ranč na pamet nej prišo, ka bi nej včasik vöpravo komi koli, ka je moj materni gezik nej vogrski. (Zaman so me sekerali.)

Bili so takši, šteri so na velik meli, če nakak več gezikov zna, drugi - ta bole butasti - pa so se conali. Nej tak, ka bi mi pravili, ka: no, ti nauri Slovenec, liki z drugimi rečami. Prva špajsna beseda - štere sam prva nej čiu - je bila: Čelak (cselák). Eške gnes ne vem, ka tau pomeni, nika takšoga, kak za Grke: barbar. Nakak, šteri je nej nad nas valon, nikšo čudno reč loboče, pa ne vemo, ka sploj tu išče.

Bili so takši, šteri so druge reči niicali. Namé so napriliko tak to dražili, ka: Bunjevac. Tau me je nej zato čemerilo, kak če bi Bunjevci nej bili takši poštani lidgé, kak Slovenci, liki zato, ka sam ge nej Bunjevac. (Če bi Bunjevac biu, bi se ranč tak srdo, če bi mi pravili, ka: Slovenec!) Trnok radi so niicali cono: Krobot (krobót). S toga se vidi, ka ta reč cila na Rovate. Tistoga ipa je bila v modi beseda "Tirpak" to. Originalno so Tirpaki takši Slovaki bili v okolici Nyíregyháze, šteri so se pomadžarili. "Tóte" pa so nej samo Slovacom gonili, liki vsakšoj slovanskoj narodnosti na Vogrskom. Kak so se z vsemi omenjenimi conami norca delali iz nji to.

Vemo, ka Slovenci nej

Dobro vem, ka od šteroga mau svet stoji, cone so vsigdar bilé. Ne conajo se samo lidgé enomi drugomi, liki lüstva pa narodi enomi drugomi to.

Stari Grki so tihincom tak pravili, ka: Barbari. Reč "barbaros" je znamüvala: djeklavi, takši, šteromi se ne more razmeti. Rimljani so to takšo formo niicali besedo "barbarus". Dekliško ali žensko ime Borbála, Barbara pa je latinsko pomenilo: barbarska dekla.

Če enomi Amerikanci samo ponoriji povejte, ka Jenki (Yankee), leko ka de se gorproso, ali pa Nemci, ka Svab ppt.

na Vogrskom, liki v drugaj sausadnaj državaj to majo cone. Tam jim pravijo: Čuší, Vindiši. Ta slednja reč pa je skor takša, kak našo "ime": Vend. Edni calau pravijo, ka je zadnja iz prve vöprišla. Depa tau je zdaj vseeno.

Vem, ka je reč Windisch na Koroškom trnok žaljiva. Dosta bole, kak gnesnadén "vend" na Vogrskom. Vem pa - če rejsan mi je eške bejla brada nej trikrat kauli tejla zrasla -, ka je nas ta beseda buma eške pred 30 pa 40 leti trnok bolejla. Calau s tisto drugo rečjav vred, štero so vsigder cuj-dejvali (epitheton perpetuum). Iznajdljivi Odisej - so gučali grškomo vojaki, nam pa - büdös vend (smrdeči Sloven). Ge pa pravim, ka smo nej bili nej Vendi, pa nej bole smrdeči, kak tisti, što nam je tau gučo.

Nemo pravo, gnesden ta beseda več nema takši lagvi žma, kak inda svejta. Zaka te don neškemo tau reč? Zato, ka so nam drugi začnili tau gučati. Meni je tau ime, ka so mi stariške pa botri dali. Če bi mi štoj Pišta gučo, ali Djauži, bi se gorproso. Če bi povejmo kaktus biu, pa bi me raužica zvali, bi to bentivo. Če mi je mati pravla, ka smo Slovenci, te smo Slovenci, če so me stara

mati - Baug jim daj mér! - tak včili, ka mi slovenski gučimo, te je zamé tau sveta istina. Vse drugo je samo špila s teorijami.

* * *

Romuni se Madžarom v Transilvaniji tak conajo, ka: Bozgori! Ka bi na graubo tak leko dojobrnauli, ka nikši stvauri brezi domovine. Pa vejte, zaka tisti Madžari

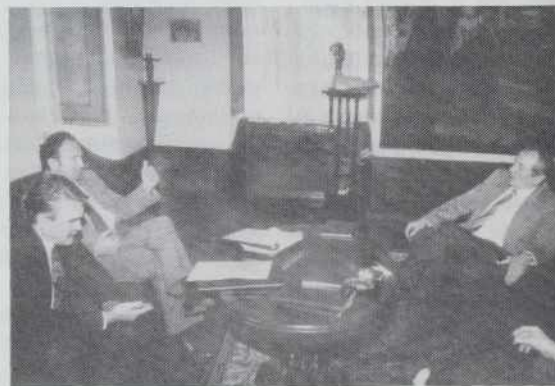
nigdar nedo uradno (hivatalosan) Bozgori? (Bozgorsko zvezo to nedo meli.) Pa naj se jim Romanarge conajo do saudnoga dneva, ka Bozgori. Zato, ka tisti lidgé tam májo hrbet, pa se ne podajo. (Nej zaman, ka v Transilvaniji majo tiste lejje viske planine.) Uni o sebi vejo, ka so Madžari, pa leko što kakoli zabraja. Čeden človek si sam sebi nede cono.

Ništarni slovenski pisateli, intelektualci pa politiki v 18. pa 19. stoletji so se dosta štükali, ka če Slovenci nedo poštuvali svoj gezik, svojo kulturo, te ostanejo narod hlapcov. Dobro, ka so se štükali, ka ovak bi gnes v Srednji Evropi nej bila samostojna država Slovenija, članica svetovnih organizacij, bi rejsan nej bilau slovenskoga naroda, liki bi - vendrak - bili nikši Čuší, Vindiši pa Vendi...

Kak so nin indrik nikši Apači, Irokezi, Komanci...

Francek Mukič

OBISK PREDSEDNIKA OBMOČNE ZBORNICE

20. januarja je obiskal Monošter Koloman Cigüt, predsednik območne zbornice v Murski Soboti. Srečal se je z županom Monoštra, Károlyem Bauerjem in s predsednikom Združenja malih obrtnikov, Ivanom Hudsárjem. Na pogovorih so se dogovorili, da bodo 12. marca organizirali gospodarsko posvetovanje v Monoštru. V okviru le-tega bi vzajemno seznanili zainteresirane poslovneže in male obrtnike o pogojih (pravni predpisi itd.) vlaganja v sosednji državi ter o možnostih ustanovitve mešanih podjetij. Na pogovorih je sodeloval Geza Bačić, svetovalec za narodnosti.

POŠTAR NAM JE PRINESO...

V zadnjem cajtu dobivamo večkrat pisma od Vas. Tau nas veseli. Dapa, da te pisma nej bi samo mi šteli v uredništvi, smo se odlaučili, da je "v cajtine dejemo". S tejn, ka v pismaj piše, nej trbej, ka se strinjate (egyetért), leko ovak tö broдите. Veselilo de nas, če nam vaše mišljenje zavüpate.

UREDNIŠTVO

KAK LEJKO NAZAJ PRIDEJO LEJPI, MERNI ČASI?

Dnesden se ljudje dosta tožijo, da vsigdar bole in hujše naprej idejo lagvi časi. Od toga pa si nigdar ničče ne misli in ne guči, kaj je tomi (v)zrok?

Enkrat bi že dobro bilo tüdi od toga gučati. To, od koga ščem zdaj gučati, to ne ide samo na preproste lüdi, nego ide tüdi na orsačke voditele. Tomi, ka so takši lagvi časi, je pravi (v)zrok to, da narodi vsigdar bole in bole vkraj idejo od Boga. Tü vövezem porabske Slovence. Ar tej so zato ešče nikak bole z Bogom združeni, če glij je mladina že daleč vkraj od Boga. Samo tokrat pride na svejt nazaj dobro, lejpo, pravično, merno življenje, če de lüdstvo nazaj živelö z Bogom združeno lejpa krščansko življenje. Da de vsaka družina vsaki večer lepo vküpar Boga molila. Da do lüdje zrankoma lepo molili angelsko pozdravljenje in se lepo bodejo k Bogi priporočili. Da do lüdje vsako nedelo brezi velkoga zroka hodili k meši. In večkrat spovedi in prečiščevanji, da se vu prečiščevanji znovič in znovič duševno okrepijo in dobijo novo duševno moč.

Da po varašaj več nedo odavali nesramne pornografske novine, stere mladino pokvarjajo. Vse nakrajaj po železniški čakalnicaj (vasúti váróterem) nindrik nigdar nega videti, da bi lüdje šteli Új Ember, krščanske novine. Da bi iz Új Embera vse zvedali, kak stoji krščansko življenje po cejlom orsagi pa tüdi po cejlom svejti. Iz Új Embera bi lüdje tüdi dobivali duševno moč in duševno pravo veselje in mer.

Samo tak pride na svejt nazaj lejpo merno, pošteno, pravišno življenje, če de narod živo z Bogom združeni, z lejnim krščanskim, verskim življenjom. Samo tak de se človek lejko vüpo, ka lepo z Bogom združeni, merno lejko merje in se navake zveliča, ar to je človeškoga življenja glavni cil. Brezi Boga življenje pa nigdar in nigdar ne prinese narodi dobro, lejpo življenje. Nego brezi Boga življenje de vsigdar bole hujše, tačas ka pride na svejt velka božna kaštiga. Ar Bog čaka na spreobnjenje človeka, na pokoro.

Marija je v Lurdi trikrat gori skričala, Pokora! Pokora! Pokora!

Vendel Mukič

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo soboto ob 10.45 na 2.

programu madžarske televizije.

Naslednja oddaja bo 30. januarja

SLOVENCI IMAJO ŽALOSTI TÜ

Gde se madžarska, slovenska in avstrijska državna meja sreča, tam z gozdom okroženo ležijo slovenske vasice, od sterih ščem nika malo pisati našim bralcom.

Leko, da sem jaz pesimistična, dapa tak mislim, da mi vaščani, sploj pa tü pri meji, vsigdar lagovejše opodimo, kak mestni (városi) lüdjé. Sploj pa v toj pokrajini najbolje lagvo plačajo. Malo mest jeste za delo. Delavci dosta ne smejo nazaj pravitü voditelom, zato ka za edno prazno mesto deset stoji v redi.

Naši voditelji bi to tü mogli pogledati, ka v državi je v toj krajini najbolja slaba (kraupna) zemla. Naša mladina je zgubila zavüpanje. Samo tisti ostane v toj krajini - in si odbere to krajino za dom - steri sploj rad ima Slovence in to krajino in tak pokaže svojo zvestobo (húscg) do svoji korenin. Po pravici bi mogli iti naprej, v zdajšnjom časi to vpamet zememo, ka je to dostakrat ranč nej tak leko. V vekši vasnicaj mogoče kaj malo baukše de, dapa pri nas je vse slabo. Žalostno je to videti, kak zmanjkava našo slovensko lüstvo. Gde starci pomerjejo, hiše postanejo prazne, bogati Madžari - parkrat tujci - kiüpijo naše hiše, stere se več nigdar nedo držale k nam. Ne znam - leko, ka samo jaz vidim tak žalostno - ednok samo to vpamet zememo, ka naše male slovenske vasi počasi postanejo madžarske. Kak smo prišli, tak minemo tü, istina, to je red življenja.

Mogoče so se naši voditelji te zmotili malo, gda so v toj krajini vpelali, ka je treba čuvati divjačino. Včas se pogovarjamo z lüstvom od te falinge. Dosta več bi ostali iz srca doma, če bi mogoče bilo

živeti. Divjačina nam vse uniči. Če si ščem kaj obraniti, si moremo električne pastire spraviti, to je pa tü drago. Država nam sploj malo pomaga pri tom. Če zglosimo kvar, ka nam divjačina napravi, pridejo pa pregledajo, dapa komaj bi bilo, ka bi pokleknili in tak valo davali, zato ka nam malo ličijo. Čemera in živo delo pa tak ne morejo plačati. Nikoga neščem zbantivati pa dražiti. Nekateri so nam trdo obečali, če nje bodemo volili za poslance v parlament, de se našo življenje spremenilo (változik), de šlo vse nači, najbolje pa probleme okoli divjačine. Mogoče so na viskom stauci pozabili na takše male krajine kak smo mi? Prosilö so nas 100 dni potrplenja (türelem), dopistili smo njim in smo mi tü dobii kaj nam ojdü, zato ka smo bili takšni somarje.

Lepa gesta (gesztus) je, ka dobimo kulturno in materialno (anyag) pomoč od slovenski in avstrijski prijatelov. Hvala vsakomi, sto nam je pomagal in nam bode pomagal.

Na zadnje: tak mislim, ka je General Motors nej samo zato nastavlil svojo fabriko v to krajino, ka nas ljubijo! Iz deficita (veszteség) ne more bogati postaniti. Na Madžarskom oni vekši hasek vüpajo kak v katerojkoli zahodnoj državi.

Telko sam se tožila, ka se nemo mogla potolažiti. Večkrat dobimo kakšne male toložbe (vigasz), dapa to je vse malo in kesno, sploj kesno. V našoj krajini je življenje vsigdar žmetno bilo, sploj pa te, če nam nekateri kaj napravijo. Ka so ednok napravili, ne znam, če bode, in gda bode takšna moč, stera nas nazaj na nogé postavi.

E.Krajcar

... DO MADŽARSKE

Obisk Jánosa Wolfarta na Slovenski zvezi

16. januarja sta Slovensko zvezo obiskala János Wolfart, predsednik, in Janja Horvat, svetovalka Urada za narodne in etnične manjšine. János Wolfart je vodstvo zveze seznanil z najnovejšimi dogodki okrog manjšinskega zakona oz. z načeli in predpisi razdelitve državne podpore narodnostnim organizacijam.

Prireditve

23. in 24. januarja je gostoval KUD MURA v Porabju. Folklorna skupina in ženski komorni zbor sta nastopila na Dolnjem in Gornjem Seniku.

5. in 6. februarja bosta lutkovni in folklorni skupini osnovne šole z Gornjega Senika gostovali v Šentjurju v Sloveniji. Udeležili se bosta prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku.

9. februarja se bo predstavila lutkovna skupina OŠ Gornji Senik v gledališki dvorani v Monoštru. Zanimivost nove igre je, da so vloge - razen ene - v porabskem narečju.

11. februarja bo Dan slovenskega filma na Gornjem Seniku. Ob 14. uri bodo vrteli film z naslovom Sreča na vrvcu za otroke, ob 19. uri pa Veselo gostüvanje za odrasle.

11. februarja bodo otvorili na Ptujju razstavo mask. Na razstavi bodo razstavljene tudi maske in šeme iz Porabja. Na otvoritvi bodo nastopili otroci s Senika z "betlehemom".

13. februarja se bo Porabje predstavilo v Murski Soboti. Osrednjega nastopa z naslovom "Sprtoletje bliži ide" se bodo udeležile skoraj vse amaterske skupine.

27. februarja bo v avli nove osnovne šole v Monoštru že tradicionalni slovenski ples.

"... NAŠ GÖZÖŠ ŽE TA PATALEJSKA?"

Začudili smo se, gda smo vzeli v roké novine Vasvármegye (17.jan.1993) pa smo prešteli članek "Gorenji Senik je nej za železnico (Felsőszőlőnek nem kër a vasútból). Najbole smo se pa te začudili, gda smo šteli, ka eni prej nagučavajo lidi, kak njim dobro bau, gda do meli cuk od Varaša do Sobote pa do se leko fal vozili v Slovenijo. Med tejmî "agitatorji" so prej delavci Slovenske zveze tû. Oni vas prej za naus vodijo pa vam ne povejo, ka do tam tovorni cugi (tehervonatok) buvnjarili.

Delavci Slovenske zveze pravijo, ka so oni nej agitirali nej za železnico pa nej prauti železnici. Tau leko svedočite vi vsi, steri živete od Senika do Varaša. Če so se rejsan kaj o tom pogučavali, je nišče nikoga nej nagučavo, spoj pa tau so nej trdili, ka de tau samo potniški cuk (személyvonat).

Irena Barber, sekretarka zveze: "Našo zvezo je ešče pauleg železnice nišče nej zisko, ka bi nas pito, ka mislimo o tom. Spoj smo pa ešče nikše plane nej vidli, kak bi pa te nagučavali lûdi."

Jože Hirnök, predsednik zveze: "Lani februara sam napiso v naši novinaj: "Gvûšan sam, ka porabski Slovenci nemo prav veseli, če do tovorni cugi buvnjarili po naši lejpi dolinaj pa nam vničijo mir." Tak mislim, ka lûdjé, steri živijo na Gorenjom, Dolenjom Seniki ali v Slovenskoj vesi majo pravico do tauga, ka se sami odločijo (döntenek), ka ščejo.

Ziskali smo seničkoga župana, Martina Ropoša tã, a naj povej, ka je kaj nauvoga kaulak žleznice.

"Našo samoupravo je nišče nej poisko, ka bi nam povedali, ka škejo, kak železnica stogi, kak daleč so. Zato smo mi ziskali prejdnje."

Odkec ste zvedeli za železnico?

"Novine so pisale tû in tam. Novinarge so ojdli po vesi. Do mené so nej prišli pa k članom naše samouprave tã nej. Ne vejim, gde so novinarge zvedeli, gde bi progá (nyomvonal) išla, dapa tiste so gorpoiskali, steri se tam drzijo. Bila je ženska, stera je vejdlá, da sausadov škedjen tazrûšijo. Kak sam pravo, nas je pa nišče nej gor-

poisko. Sprvoga smo tak mislili, dočas nam nedo pisali, nam nej trběj nikanej delati. Ge mislim, ka smo tau sprvoga nej dobro delali.

Potom smo te meli djilejš za cejlo ves pa smo pitali, ka lûstvo misli o železnici. Prej 120 lûdi je bilau lani novembra v kulturnom dau-mi. Prej 20 lûdi je gorstanilo, vsakši je pravo, ka je prauti toma. Potom je samouprava mejla svoj djilejš, člani samoupravnoga organa so tû vsi prauti bili. Tak smo te napisali eno pismo na Ministrstvo za promet."

Ali je ves spoj prauti železnici, ali če bi progá nin indrik išla, bi bili za?

"Leko, ka bi te ves bila za, dapa tak pravijo, ka je tau najbaukša pa najfalejša varianta. Prej je tû 1 milijard forintov falejše kak če bi šla železnica v Úrségu. Tû na Seniki pa nejga druge možnosti, samo ta dolina. V tej dolini bi pa najmenja 100 mejterov šurki plac trbelo. Železnica bi bila samo za tovorni promet (teherforgalom), kak so nam pokazali dokumente, tau bi bilau na leto 3 milijarde tone tovara.

Od ministra smo dobili odgovor, da do 15. januara pošle k nam strokovnjake (szakember) z ministrstva pa od Državni Železnici (MÁV-a). 12. januara je bilau tau srečanje. Oni so se oprvin steli samo z menov srečati. Ge sam mislo, ka de tau slabo, če se vi samo z menov srečanje pa odidete. Tau mora več lûdi čûti, zato se ge pauzvo naše člane samoupravnoga organa. Tû je biu naš poslanec v parlamenti, Béla Mészáros tã.

Te so nam strokovnjaki konkretno pokazali plane pa

dokumentacijo. Mi smo je pa pitali, aj nam povejo, zaka bi te bila železnica dobra za nas? Ka bi tem vasnicam prinesla?

Naslednje smo te v tom ostali, ka so se oni nam zavallili za informacije. Ka če je prej tû lûstvo tak prauti, te dobro, ka so tau oni tû zvedli, eške prvín kak so delati začnili."

Ka ti misliš? Ste dosegli (elértétek), ka tû nede železnice?

"Po mojem je tak, ka so tau nej spoj zavrgli. En cajt de vendár spalo, gvûšno do drugo probali. Za en par lejt pa leko, ka pá naprej vzemejo. Recimo, če druga vlada baude."

V eni madžarski novinaj smo šteli, ka je prej Slovenska zveza agitirala za železnico? Ali vejš ti kaj o tom?

"O toga spoj nega guč. Če smo se o železnici kaj pogučavali, nišče ne more prauti, ka so delavci zveze kakšno propagando delali. Moram povedati, ka v vašom časopisi ste tã vse kaj pisali o tom, dapa ka bi agitirali, tau ne moremo trditi. Leko, ka pa Monošter ovak misli. Oni bi gvûšno aseok od toga meli."

Župan nam je tau tã pravo, ka vûpa, ka v tau stvar nišče nede politiko mejšo. Če glij vej, ka so na Goričkom bole za železnico kak nej. Dapa tau je ena stvar, druga pa je, kak je Martin Ropoš pravo, da bi bila ves na smrt osojena, če bi go z železnico na dvoje vrezali. S sausedi (vasnicam na Goričkom) pa majo vsakši den svoje stike, tak ka je župan gvûšen, ka se za železnice volo nedo "korili".

-MS-

NAŠE PESMI (41)

VSACA DEKLA

Vsaka dekla sama kriva, štera fanta zapistila, kličec zela bi, zaklenola bi, fant odiso bi vkraj od dver.

Se z žajfov mujvajo, si vlasé kondrajo, naj se fantom dopadnejo.

Se z žajfov mujvajo, si bajiši fiksajo, naj se deklam dopadnejo.

Da je dekla zapelana, z velkim špotom je odana, vnoči-den vse trpi, glava go boli, nikder več vesela nej.

(Gorenji Senik)
-mkm-

NÉHÁNY GONDOLAT A VASÚTRÓL

Már több mint egy éve, hogy a Rábavidéken híre ment annak, hogy Szentgotthárd és Muraszombat között vasút épül. Ahogy ez már lenni szokott, a vasútépítés sokféle változatáról szólt a szóbeszéd. Ami viszont szinte a mai napig igaz, sem a területen működő Önkormányzatokat, a lakosságot, de a Szlovén Szövetséget sem kereste meg senki hivatalosan ebben az ügyben. A közelmúltban keresték meg a tervezők Felsőszőlő polgármesterét és képviselőit, s ekkor pontosan kirajzolódott a központi akarat, melynek Felsőszőlőnek, de a többi érdekelt község lakossága is ellenáll, a vasútépítést nem támogatja.

Ezért nagyon érzékenyen érintette a Szlovén Szövetséget a Vasvármegye című lapban közreadott hír, miszerint a Szlovén Szövetség szervezte a vasútépítést, győzködte az embereket a vasút megépítése mellett. **Ezt a leghatározotabban visszautasítjuk.** Még nagyobb meglepetésként érte a Szövetséget az a hír, amit legutóbb hallottunk, hogy a vasútépítést a Szlovén Szövetség kezdeményezte.

Kedves olvasók, kedves érintett lakosok!

A Szlovén Szövetség a vasútépítésben semmilyen szerepet nem játszott. Sem kezdeményezői, sem szervezői nem voltunk a vasútnak. Szövetségünk Elnöksége és dolgozói jól ismerik községeink helyzetét és nagyon jól tudják, hogyan érintené területünket egy nagyforgalmú vasútvonal megépítése, működtetése. **A Szövetség azt is tudja, hogy ezen községek lakóinak joga van ahhoz, hogy sorsukról maguk döntsenek, ahogy ezt tették Felső és Alsószőlőnkön.** Ez a félreinformálás alkalmas arra, hogy a Szövetség hitelét rontsa. **Ezért ezúton is ismételtlen visszautasítjuk ezeket a vádakokat, kérjük a lakosságot ne üljenek fel ilyen híreszteléseknek azért sem, mert nincs a területünkön olyan ember és vezet, akit Szövetségünk valaha is megpróbált rábeszélni arra, hogy támogasson egy olyan vasútépítési tervet, mely keresztül szeli a falvakat.**

Ha mégis, kérjük jelentkezzenek azok az emberek, akiket a Szövetség a vasút megépítése érdekében megkeresett és megpróbált rábeszélni.

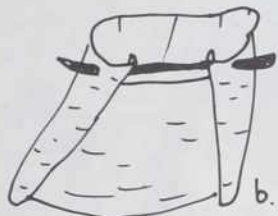
Barbér Istvánné a Szövetség titkára

KA JE TAU?

KAK SE ZOVÉ

- na Gorenjon Siniki.....
 na Dolenjon Siniki.....
 v Ritkarovci.....
 na Verici.....
 V Števanovci.....
 v Andovci.....
 v Slovenskoj vesi.....
 v Sakalavci.....
 Kak so nicali.....

Sinice

Mislím, da ni takega človeka, ki ne bi poznal njihovega glasu. Ta glas se oglasi v lepem vremenu že zgodaj pomladi in utihne pred zimo. Zima je huda za sinice. Dobri ljudje jih hranijo, kljub temu jih mnogo pogine. Jaz jim tudi dam jesti. Dobro je gledati, kako veselo kljukajo semena, slanino in še kaj. Večkrat sem jih opazoval.

Temen na glavi in vrat imajo črnega. Ena črna črta se vleče še do repa skozi prsi. Pod očmi imajo

belo pego, spodnji del telesa je rumen, hrbet, peruti in rep modrozelen, kljun črn.

Upam, da bomo čez kakšen mesec zapet slišali njihovo petje in videli kako pridno iščejo hrošče.

Kristjan Mižer
OŠ Gornji Senik

Otroci z Gornjega Senika in iz Kuzme na Zlati lisici.

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

hlapec, zajec - priprava za sezuvanje škornjev
szóga, fakutya - csiz-mahúzó

Tak se zové:
na Gorenjon Siniki, na Dolenjon Siniki, v Ritkarovci, na Verici, v Števanovci, v Andovci, v Slovenskoj vesi pa v Sakalavci tó: lápac.

Tak so nicali: peto od šobare, čizme so vteknilí v gaubec "lapca", z drugo naugo pa so staučili na konec.

ODGOVORE SO NAM POSLALI

Gabor Bajzek, Tomaž Fartek in Šandor Bajzek z Gorenjoga Senika. Tak pišejo:

Gabor: "Moj dejdak je pravo, ka so prvin lapca nicali, če so čizme dol vlačili. Naprej je trbelo z edno nogauv nut staučiti, z drugiog pa zajek."

Tomaž: "Šuhanzlina ali lapca so moški nicali, gda so si dol vlačili čizme. Edno naugo so nut djali naprej, z drugiog so pa gor stanili zajak. Tak so naleke leko dol potegnili škornje."

Šandor: "Lapca so nicali te, gda so si dol vlekli škornje. Z edno nogauv so nut staučili naprej, z drugiog so pa zajek gor staučili. Etak je nej trbelo mlajšom pomagati starišom čizme dol vlačiti kak meni," mi je pravo oča.

Učenci gornjeseniške šole skrbijo tudi za svoje okolje. Z zbiranjem starega železa pa zaslužijo tudi nekaj denarja za otroško organizacijo.

KOZI

Nekoč sta se srečali dve kozi na sredi brvi. Vsaka je prišla z nasprotnega brega. Ena je hotela čez potok s te, druga pa z druge strani. Ko sta stali na brvi druga proti drugi, se nista nič kaj prijazno gledali.

"Umakni se mi s pota!" je dejala druga. "Jaz sem starejša od tebe. Ne umaknem se!"

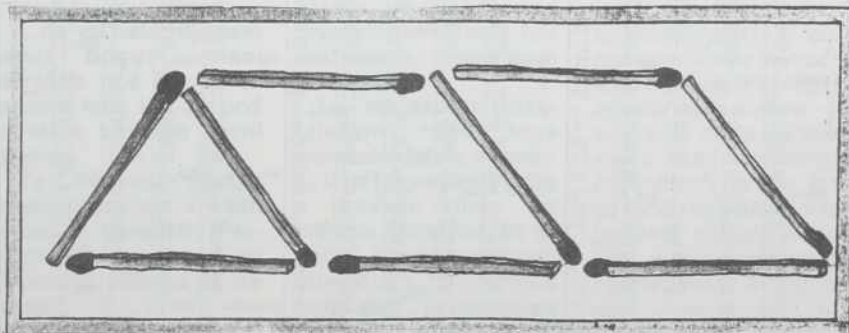
Pričeli sta se pripraviti, nobena ni odnehala v svoji

trmoglavosti. Pograbila ju je jeza, nazadnje sta povesili glavi, naredili nekaj korakov nazaj, nato pa se z vsó silo zaleteli druga proti drugi. Trčenje je bilo tako silno, da sta obe izgubili ravnotežje. "Pljusk!" je bilo slišati in obe kozi sta se znašli v potoku. Visoko je brizgnila voda.

Zdaj sta hladili svojo trmo v hladni kopeli.

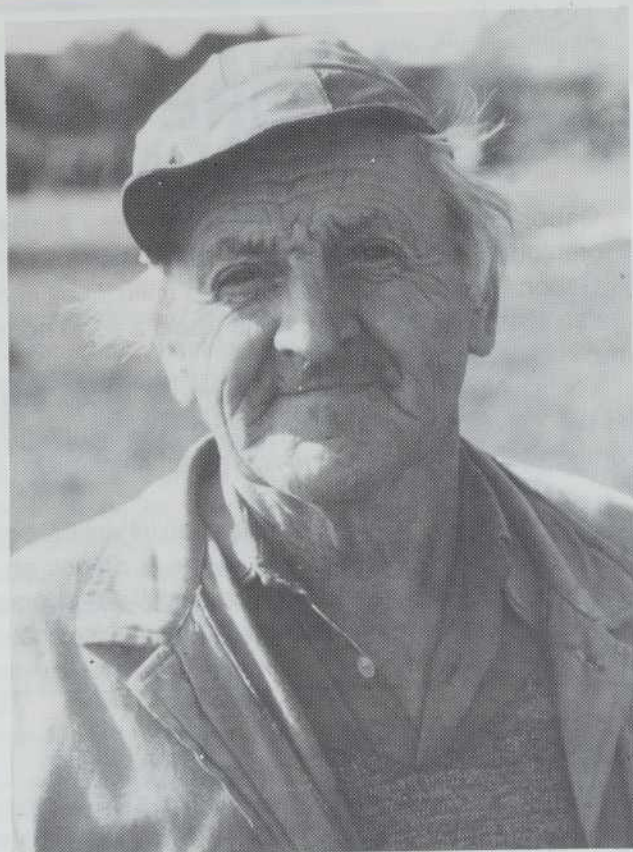
Nej smo tak mislili

Laciju Gyečeku na Gorenjom Seniki se opravičuje našo uredništvo (posaba eške Marijana Sukič), če ga je zbantiivala s kejpom pa s tistim, ka je pod kejp napisala. Vej pa tau je nej za istino mislila, samo za šalo.

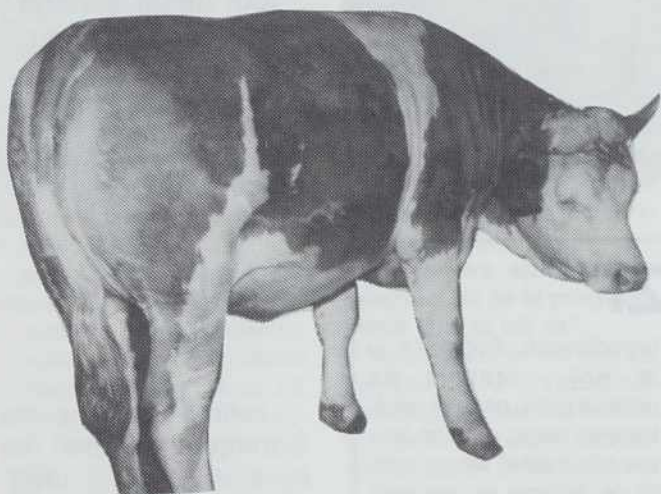
Iz devetih vžigalic sestavi lik, ki ga vidiš na sliki. Potem pa premakni samo dve vžigalici in spremeni lik v štiri enake trikotnike.

PORABJE IZ OBJEKTIVA

NIKA ZA SMEJ

Eden lejpi sprtolešni zranjek je mali zavec gorstano. Tavö gleda na okno, se vteguje pa sam sebi etak guči: "Jaj, kak lejpi cajt je. Oh, kak velka trava je kaulak rama. Kositi bi trbelo. Oh, aj bi ga zlaudi zeo. Zdaj kositi! Pau dneva de mi tašlau. Kak bi se leko lepau špilo pa po gaušča lejto. Zdaj pa kositi!" Etak si premišlava pa sam sebi

MISLIM, MI LÜDJE SMO TÛ ETAKŠI

muvi, gda me nika napamat pride pa etak guči: "Oh, ti mali somar. Nej se ti trbej telko mantrati. Vej pa krt ma kosilnico. Proso mo ga na pausadbo, deset minut, pa je trava pokošena. Ka mi je tau nej prvín vpamat prišlo. Kakší velki somar sam pa ge."

No, nasé se de ja, pa hajde na paut se zema k krti. Po pauti kumaj skače, od veselja ne vej, ka bi. Gnauk pa samo stane pa si etak premišlava: "Baug vej, če mi krt na posaudbo dá kosilnico. Dá mi, nej? A, vendar mi dá." Pa tadale skače, veseli se. Zdaj me je pa nika vpamet vdarilo, pa stane. Etak sam sebi guči: "Dosta lagvoga sem že čüjo od toga krt. Prej je velki nevoščenjak. Te mi tak ne dá kosilnico. Gvišno, ka mi ne dá. Vej je pa tau takší grdi skopac. A, zatok mo probö."

Trnok je že čemerasti, sam sebé se je gor potegno. Vse, ka je grdosti mogauče, je že mislo od krt. Vej ga Baug, ka me je že vse nej napamat prišlo.

Ka je té pa tisti saused gučo od krt. Že se preblizava k iži pa je od minuta do minuta bola čemerasti. Ranč je v čemeraj nej vpamet zeo, ka je že tam. Zdaj v tej čemeraj ranč ne kloncka, not brsne dvera pa etak pravi krti: "Ze j si svojo kosilnico pa me v rit piši. Ranč mi go več nej trbej."

I.Barber

Vszigdár terpécsi „Plodjenyá-Kalendárium“ nájhasznovitejsi hízsni sztvári.

Plodjenyá zacseték		Plodjenyá dokoncsétek				Plodjenyá zacseték		Plodjenyá dokoncsétek				Plodjenyá zacseték		Plodjenyá dokoncsétek				
Konyi	Glávno márho	Birke	Szvinye		Konyi	Glávno márho	Birke	Szvinye		Konyi	Glávno márho	Birke	Szvinye		Konyi	Glávno márho	Birke	Szvinye
Január 1	Dec. 2	Okt. 8	Juni 4	Apr. 23	Május 5	Apr. 5	Febr. 9	Okt. 6	Aug. 25	Szept. 6	Aug. 7	Jun. 13	Febr. 7	Dec. 27				
5	6	12	8	27	9	9	13	10	29	10	11	17	11	31				
9	10	16	12	Máj. 1	13	13	17	14	Szept. 2	14	15	21	15	Jan. 4				
13	14	20	16	5	17	17	21	18	6	18	19	25	19	8				
17	18	24	20	9	21	21	25	22	10	22	23	29	23	12				
21	22	28	24	13	25	25	Márc. 1	26	14	26	27	Jul. 3	27	16				
25	26	Nov. 1	28	17	29	29	5	30	18	30	31	7	Márc. 3	20				
29	30	5	Juli 2	21	Junius 2	Máj. 3	9	Nov. 3	22	Október 4	Szept. 4	11	7	24				
Február 2	Jan. 3	9	6	25	6	7	13	7	26	8	8	15	11	28				
6	7	13	10	29	10	11	17	11	30	12	12	19	15	Febr. 1				
10	11	17	14	Jun. 2	14	15	21	15	Okt. 4	16	16	23	19	5				
14	15	21	18	6	18	19	25	19	8	20	20	27	23	9				
18	19	25	22	10	22	23	29	23	12	24	24	31	27	13				
22	23	29	26	14	26	27	Apr. 2	27	14	28	28	Aug. 4	31	17				
26	27	Dec. 3	30	18	30	31	Dec. 1	20	Novemb. 1	5	6	12	8	25				
Márc. 2	31	7	Aug. 3	22	Julius 4	Jun. 4	10	5	24	9	10	16	12	Márc. 1				
6	Febr. 4	11	7	26	8	8	14	9	28	9	10	16	12	5				
10	8	15	11	30	12	12	18	13	Nov. 1	13	14	20	16	9				
14	12	19	15	Juli 4	16	16	22	17	5	17	18	24	20	9				
18	16	23	19	8	20	20	26	21	9	21	22	28	24	13				
22	20	27	23	12	24	24	30	25	13	25	26	Szept. 1	28	17				
26	24	31	27	16	28	28	Máj. 4	29	17	29	30	5	Máj. 2	21				
30	28	Jan. 4	31	20	Auguszt. 1	Jul. 2	8	Jan. 2	21	Decemb. 3	Nov. 3	9	6	25				
Aprilis 3	Márc. 4	8	Szept. 4	24	5	6	12	6	25	7	7	13	10	29				
7	8	12	8	28	9	10	16	10	29	11	11	17	14	Apr. 2				
11	12	16	12	Aug. 1	13	14	20	14	Dec. 3	15	15	21	18	6				
15	16	20	16	5	17	18	24	18	7	19	19	25	22	10				
19	20	24	20	9	21	22	28	22	11	23	23	29	26	14				
23	24	28	24	13	25	26	Jun. 1	26	15	27	27	Okt. 3	30	18				
27	28	Febr. 1	28	17	29	30	5	30	19	31	Dec. 1	7	Jun. 3	22				
Május 1	Apr. 1	5	Okt. 2	21	Szept. 2	Aug. 3	9	Febr. 3	23									

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/80-767

Cena:
posamezna številka
10 forintov oz. 20 SIT,
celoletna naročnina 260
forintov oz. 520 SIT

Tisk: SOLIDARNOST,
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija